

Central Statistical Organization

Empowered lives. Resilient nations.

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် အညွှန်းကိန်းအသစ်များတိုင်းတာနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏စာရင်းအင်းရရှိနိုင်မှုအခြေအနေအားအကဲဖြတ်မှုအစီရင်ခံစာ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့နှင့် ယူအင်(န်)ဒီပီ တို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် စာရင်းအင်းအချက်အလက်ဆန်းစစ်လေ့လာချက်

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်းအသစ်များတိုင်းတာနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာရင်းအင်းရရှိနိုင်မှုအခြေအနေအားအကဲ ဖြတ်မှုအစီရင်ခံစာ

ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် တို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် စာရင်းအင်းအချက်အလက်ဆန်းစစ်လေ့လာချက်^၁

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလ

---

^၁ ဤဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို UNDP မှ Mr.Harold Coulombe နှင့် Ms. Marie-Noelle Dietsch ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့၏ Centre for Economic Development Studies(CEDS) မှ ဦးစီးအရာရှိများ ဖြစ်ကြသော ဒေါ်ဌေးဌေးထွန်း၊ ဒေါ်ညိုမာအောင် နှင့် ဒေါ်ညိုညိုစန်း တို့က ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစီမံချက်ကို UNDP မြန်မာမှ Ms. Hyeran Kim နှင့် Mr. Felix Schmieding တို့၏ကြီးကြပ်မှုဖြင့် UNDP က ငွေကြေး ပံ့ပိုးကူညီခဲ့ပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းအတွက် UNDP သည် နိုင်ငံဆိုင်ရာအစီအစဉ် (UNDP Country Programme) အောက်ရှိ ဒီမိုကရက်တစ်အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ ဖင်လန်၊ ဆွီဒင်နှင့် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းနိုင်ငံ တို့ထံမှ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုများ ရရှိခဲ့ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးတို့အား ဤစီမံချက် ဖြစ်မြောက်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးမှုများအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် အထူးသဖြင့် ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာဝါဝါမောင် အပါအဝင် တာဝန်ရှိသူများစွာ၏ အပြည့်အဝပူးပေါင်းကူညီမှုမပါဘဲ အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့မည် မဟုတ်ပါ။ ဤလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့၌ကျင်းပသော သက်ဆိုင်သူအများအပြား တက်ရောက်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲနှစ်ခု၏ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များမှလည်း များစွာအထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာ ရေးသားသူများအား အောက်ဖော်ပြပါ အီးမေးလ်များမှတစ်ဆင့် အသီးသီးဆက်သွယ် နိုင်ပါသည် - harold.coulombe@gmail.com, mn.dietsch@gmail.com နှင့် mnped.cso@gmail.com

“စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်းအသစ်များ တိုင်းတာနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာရင်းအင်းရရှိနိုင်မှု အခြေအနေအား အကဲဖြတ်မှုအစီရင်ခံစာ”

အကျဉ်းချုပ်

ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ နောက်ပိုင်းတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်းသည် ရည်မှန်းချက် (၁၆၉)ခု၊ ညွှန်ကိန်းအမြောက်အများနှင့်အတူ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်(၁၇) ခုပါဝင်သည့် ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုမူဘောင်သစ်ကို ၂၀၁၆ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့မှ စတင်၍ လက်ခံကျင့်သုံးကြရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကုန်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံမှ သဘောတူညီ ခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်အား ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၀ ခုနှစ်အတွင်း အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်မူဘောင်အတွင်းရှိ ညွှန်ကိန်းများအားလုံးကိုတိုင်းတာ နိုင်ရန်လိုအပ်သည့် စာရင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်မှုအခြေအနေကို လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စာရင်းအင်းအချက်အလက် အကဲဖြတ်မှု နည်းလမ်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် စဉ်ဆက် မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်းများအား (က) အဆင်သင့်ရရှိနိုင်သည့် တွက်ချက်ပြီးသည့် ညွှန်ကိန်း (ခ) ရှိပြီးသည့် စာရင်းစစ်မြစ်များမှ တွက်ချက်ရယူနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်း (ဂ) စာရင်း ထပ်မံကောက်ယူရန် လိုအပ်သည့် ညွှန်ကိန်းများဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရာတွင် ညွှန်ကိန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက် အလက်များကို အမြောက်အများ ကောက်ယူစုစည်းခဲ့ပြီး အဆိုပါသတင်းအချက်အလက် များအား ပူးတွဲဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ လိုအပ်နေသည့် ညွှန်ကိန်းများကို တွက်ချက်ရန်မှာ ဤလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်မဟုတ်ပဲ တွေ့ရှိချက်များအား အစိုးရနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည့် စာရင်းအင်းကွာဟချက်ဖြည့်ဆည်းသည့် လုပ်ငန်းအတွင်း အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှု များ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များပေးရန်နှင့် လုပ်ငန်းအဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန်သာ ရည်ရွယ်ပါသည်။

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် မူဘောင်အတွင်းတွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ညွှန်ကိန်း ၂၅၀ နီးပါးခန့် ထည့်သွင်းထားသော်လည်း တွက်ချက်မှုလုပ်ငန်းစဉ် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် အချို့သော ညွှန်ကိန်းများကို ထပ်မံခွဲထုတ်ထားရသဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်း စုစုပေါင်း ၂၈၈ ခုအပေါ် အကဲဖြတ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ထားပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်းများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအပါအဝင် အမျိုးသားစာရင်းအင်းစနစ်အတွင်း ရှေ့ဆက် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို တင်ပြထားပါသည်။ ယခုအချိန်၌ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်း ၄၄ ခုကိုသာ အဆင်သင့်ရယူ အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရှိနှင့်ပြီးသည့် စာရင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်များမှ တွက်ချက်ရယူနိုင်သည့် (အနည်းငယ်အားထုတ်မှုများ အပါအဝင်) ညွှန်ကိန်း ၉၇ ခုရှိသဖြင့် အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများအတွက် ထပ်မံစာရင်းကောက်ယူရန် လိုအပ်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များအား စောင့်ကြည့် လေ့လာမှုကို စတင်ဆောင်ရွက်ရန် ကောင်းမွန်သည့် အနေအထားတွင် ရှိနေပြီး ရှိနှင့်ပြီးသည့် စာရင်းအင်း ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို အပြည့်အဝအသုံးချနိုင်ရန် အမြန်ဆုံးစတင် အကောင်အထည်ဖော် သင့်ပါသည်ဟု အကြံပြုပါသည်။

မာတိကာ

အကျဉ်းချုပ်.....	၁
အတိုကောက်ဝေါဟာရများ	၃
၁.နိဒါန်း:	၄
၂. နည်းစနစ် နှင့် အချက်အလက်စစ်မြစ်များ	၆
၃.ဆန်းစစ်လေ့လာမှု၏ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ	၇
၄. နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်တင်ပြချက်များနှင့် အဆိုပြုရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ	၁၂

အတိုကောက်စကားလုံးများ

CSO	ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (မြန်မာ)
CPI	စားသုံးသူဈေးဆနှုန်းကိန်း
DHS	လူဦးရေနှင့်ကျန်းမာရေးစစ်တမ်း
ECOSOC	စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီ
FAO	စားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့
GoM	မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ
HIES	အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေနှင့်စားသုံးမှုစစ်တမ်း
IAEG-SDGs	စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအညွှန်းကိန်းများဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများနှင့်ပညာရှင်များပေါင်းစပ်အဖွဲ့
IHLCA	အိမ်ထောင်စုများ၏ စားဝတ်နေရေးအခြေအနေဘက်စုံလေ့လာမှုစစ်တမ်း
LFS	လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်း
MDGs	ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ
MLCS	မြန်မာနေထိုင်မှုအခြေအနေစစ်တမ်း
MMSIS	မြန်မာနိုင်ငံစာရင်းအင်းအချက်အလက်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း
MPLCS	မြန်မာနိုင်ငံဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့်လူနေမှုအခြေအနေစစ်တမ်း
NSDS	စာရင်းအင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအမျိုးသားအဆင့်မဟာဗျူဟာ
SDGs	စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ
UNDP	ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
UNSC	ကုလသမဂ္ဂစာရင်းအင်းကော်မရှင်

၁. နိဒါန်း

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြားကာလအတွင်း ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (MDGs) ရရှိရေး အတွက် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအများစု အားကြီးမာန်တက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီးသည့်နောက် အစည်းအဝေးများ၊ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများ ဆက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင် (၁၇) ခု ပါဝင်သော ၂၀၁၅ ခုနှစ်အလွန် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။^၂ အဆိုပါ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များ (SDGs)နှင့် ယင်းတို့၏ရည်မှန်းချက် ၁၆၉ ခုတို့တွင် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များအပါအဝင် ယင်းတို့ထက် ကျော်လွန်များပြားသော ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ ပါဝင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ကုလသမဂ္ဂစာရင်းအင်းကော်မရှင်သည် လေ့လာသူအဖြစ် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုညွှန်ကိန်းများ ဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများနှင့်ပညာရှင်များပေါင်းစပ်အဖွဲ့ (IAEG-SDGs) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ IAEG-SDGs ကို SDGs များအတွက် ညွှန်ကိန်းမူဘောင်တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ပထမဆုံး အဆိုပြုညွှန်ကိန်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် မတ်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။^၃ နောက်ပိုင်းတွင် အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်း ၂၄၁ ခု ပါဝင်သော အပြီးသတ်စာရင်းကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် ကုလသမဂ္ဂ စာရင်းအင်းကော်မရှင်၏ ၄၇ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြခဲ့ပြီး အတည်ပြုချက်ရရှိခဲ့ပါသည်။^၄ အဆိုပါစာရင်းကို စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ကောင်စီ (ECOSOC) နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံသို့ အတည်ပြုချက်ရယူရန် ယခုနှစ်ကုန်တွင် ထပ်မံတင်ပြပါမည်။

ထိုအချိန်အတွင်း IAEG-SDGs ၏ လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် အဆိုပြုထားသော ညွှန်ကိန်းများ တစ်ခုချင်းစီအတွက် metadata (ဆိုလိုသည်မှာ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခြင်းများ၊ တွက်ချက်မှုနည်းစနစ်များစသဖြင့်) ကို ဖော်ထုတ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။^၅

SDG ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုအတွက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအား ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်အလို့ငှာ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (CSO) နှင့် UNDP တို့ပူးပေါင်း၍ SDG ညွှန်ကိန်းများကို တိုင်းတာရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိစာရင်းအင်း အခြေအနေ နှင့် ရရှိနိုင်မှုတို့ကို ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် စာရင်းအင်းအချက်အလက် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုမှ ပေါ်ထွက်လာသော တွေ့ရှိချက် များကို တင်ပြထားပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို တင်ပြရာတွင် - အပိုင်း ၂ တွင် အသုံးပြုသော နည်းစနစ်နှင့် အချက် အလက် ဖော်ပြချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း ၃ တွင် အဓိကတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြထား ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာ၏ အပိုင်း ၄ တွင် သုံးသပ်ချက်များနှင့် SDG ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု လုပ်ငန်းအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အဆိုပြုတင်ပြ ထားပါသည်။

^၂ ယင်းတို့သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်တွင် ချမှတ်သော ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် A/RES/70/1 ၏ အပိုဒ် ၅၁ တွင်ပါဝင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို IAEG-SDG website; <http://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/> တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

^၃ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အလွန် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် - လုပ်ငန်းဆိုင်ရာမူကြမ်း၏ ပန်းတိုင်များနှင့်ရည်မှန်းချက်များ အတွက် ညွှန်ကိန်းမူဘောင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂစာရင်းအင်းကော်မရှင်အဖွဲ့က တင်ပြသည့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ၊ မတ်လ ၂၀၁၅ ခုနှစ် <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/6754Technical%20report%20of%20the%20UNSC%20Bureau%20%28final%29.pdf>

^၄ “စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအညွှန်းကိန်းများဆိုင်ရာအေဂျင်စီများနှင့်ပညာရှင်များပေါင်းစပ်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ” နောက်ဆက်တွဲ ၄ တွင် အဆိုပြုထားသော စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင် ညွှန်ကိန်း ၂၄၁ ခု ၏ နောက်ဆုံးအပြီးသတ်စာရင်းကို ဖော်ပြထားပါသည်။ <http://unstats.un.org/unsd/statcom/47th-session/documents/2016-2-IAEG-SDGs-Rev1-E.pdf>

^၅ ဤဆန်းစစ်လေ့လာချက်သည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလကုန်အထိ ရရှိထားသော metadata ၏ နောက်ဆုံး ထုတ်ပြန်ချက်ကို အသုံးပြုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် စာရင်းအင်းအချက်အလက် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုမှ ပေါ်ထွက်လာသော တွေ့ရှိချက်များ အား အကျဉ်းချုပ် ခြုံငုံတင်ပြထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်ကို မှတ်သားထားသင့်ပါသည်။ SDG ညွှန်ကိန်း တစ်ခုစီအတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ဖော်ပြထားသည့် ဇယားပေါင်းချုပ်ကိုလည်း ဤအစီရင်ခံစာထဲတွင် ထည့်သွင်း ပေါင်းစပ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် SDG ညွှန်ကိန်းများ တိုင်းတာမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ (၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလ) အခြေအနေကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း SDG များအတွက် စာရင်းအင်း အချက်အလက်အခြေ အနေနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိလာသည့်အခါ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်အသုံးပြုနိုင်သည့် "စဉ်ဆက်မပြတ် အသုံးပြုနိုင်သော စာတမ်းတစ်ခု" အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရန် ပိုမိုအသေးစိတ် ဖော်ပြသော စာရင်းဇယားတစ်ခုဖြစ်ရေး ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၂. နည်းစနစ်နှင့် အချက်အလက်စစ်မြစ်များ

ယေဘုယျအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် ဤစာရင်းအင်း အချက်အလက် ဆန်းစစ်လေ့လာမှု နည်းလမ်းသည် SDG ညွှန်ကိန်းတစ်ခုချင်းစီကို (က) အဆင်သင့်ရရှိနိုင်သည့်တွက်ချက်ပြီးသည့် ညွှန်ကိန်း (ခ) ရှိပြီးသည့် စာရင်းစစ်မြစ်များမှ တွက်ချက်ရယူနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်း (ဂ) စာရင်းထပ်မံကောက်ယူရန် လိုအပ်သည့် ညွှန်ကိန်းများအနေဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားရန်ဖြစ်သည် - ဥပမာ စစ်တမ်းအသစ်များ ကောက်ယူခြင်း၊ လက်ရှိစစ်တမ်းများတွင် မေးခွန်းအသစ်များ ဖြည့်စွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက် စနစ်များတွင် သတင်းအချက်အလက် အသစ်များစတင် ကောက်ယူရန် ကြိုးပမ်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အမျိုးအစားခွဲခြားမှုရရှိရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ညွှန်ကိန်း တစ်ခုစီနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက် အများအပြားကို ကောက်ယူခြင်း (ဥပမာ - သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို မည်သည့်နေရာတွင် တိတိ ကျကျ တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ယင်းကိုမည်သို့အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်သည်စသည်ဖြင့်)နှင့် ယင်းတို့ကို စာရင်းဇယား ကွက်ဖြင့် တွဲဖက်၍ မှတ်တမ်းပြုစုပါသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော နည်းလမ်းသည် အထိုက်အလျောက် လွယ်ကူရှင်းလင်းမှုရှိသော်လည်း ဆန်းစစ်လေ့လာမှုမှာ ယင်းလောက် ရိုးရှင်းလွယ်ကူမှု မရှိပါ။ အသုံးပြုသော နည်းစနစ်၏ ထပ်မံဆောင်ရွက် ရမည့် အဆင့်များမှာ -

ညွှန်ကိန်းများကို ခွဲထုတ်ခြင်း - တရားဝင် ညွှန်ကိန်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် de-facto တွင် စာရင်းအင်း ညွှန်ကိန်း အများအပြား ပါဝင်ပါသည်။ ဥပမာ -ညွှန်ကိန်း ၉.၁.၂ နှင့် သက်ဆိုင်သော]] ခရီးသည်နှင့်ကုန်စည်ပမာဏ (လေကြောင်းလမ်း၊ ကားလမ်း၊ မီးရထားလမ်းနှင့် ရေကြောင်း လမ်းများဖြင့်) နှင့် ပတ်သက်လျှင် မတူညီသော ညွှန်ကိန်း ၈ ခု ခွဲခြားရန် လိုအပ်ပါသည် - လေကြောင်းခရီးသည်၊ ကုန်းလမ်းခရီးသည်၊ ရထားလမ်းခရီးသည်နှင့် ရေကြောင်းလမ်း ခရီးသည်များအပြင် သက်ဆိုင်ရာ လေကြောင်း၊ ကုန်းလမ်း၊ ရထားနှင့်ရေကြောင်းလမ်းများမှ တင်ပို့သောကုန်စည်များစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ညွှန်ကိန်း၏ အသုံးအနှုန်း၊ အရေးအသားကို ပြောင်းလဲခြင်း - ညွှန်ကိန်း၏ ၁၇% ခန့်ကို ယင်းတို့၏ စကားလုံး အသုံးအနှုန်း အရေးအသားအား စာရင်းအင်းဆိုင်ရာအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် အသုံးပြု၍ ရနိုင်စေရန် လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အမှန်တကယ် ရရှိနိုင်သော အချက်အလက်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသေးစားပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စကားလုံးအသုံးအနှုန်း ပြင်ဆင်မှုကို အနည်းငယ်သာပြုလုပ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ညွှန်ကိန်း၏ သဘောသဘာဝကို ပြောင်းလဲခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပန်းတိုင်သည် စကားလုံး အသုံးအနှုန်း ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ခဲ့ပါသည်။

Metadata ရရှိနိုင်မှုအားဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း - အထက်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ အဆင့်မြင့် အချက်အလက်စနစ် (အညွှန်းကိန်းအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ တွက်ချက်မှု နည်းစနစ်များ စသည်ဖြင့်) နှင့် ပတ်သက်သည့် IAEG-SDG ၏ လုပ်ငန်းသည် ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် အားဖြင့် လက်ရှိရရှိနိုင်သော အဆင့်မြင့်အချက်အလက်စနစ်သည် SDG ညွှန်ကိန်း များ၏ ၇၄%ခန့်ကိုသာ လွှမ်းခြုံနိုင်ပါသည်။ ကျန်ရှိနေသေးသော ကိစ္စရပ်များအနည်းငယ်အတွက် ညွှန်ကိန်းအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် များ သိသာထင်ရှားစွာ ရှိပြီးဖြစ်သဖြင့် metadata ရရှိနိုင်သည်ဟု ယူဆခဲ့ပါသည်။ ရှင်းလင်းတိကျသော metadata အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အား လတ်တလော မရရှိနိုင်သည့် အခါမျိုးတွင် စာရင်းအင်း အချက်အလက် အခြေအနေ ဆန်းစစ်မှု ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။

နိုင်ငံတကာမှ တွက်ချက်ဖော်ပြထားသော ညွှန်ကိန်းများအား ဖော်ထုတ်ခြင်း -SDG ညွှန်ကိန်း အများစုကို နိုင်ငံအတွင်းရှိ စာရင်းအင်း အချက်အလက် စစ်မြစ်များမှ တွက်ချက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ညွှန်ကိန်း၏ ၂၄ % ကို နိုင်ငံတကာအေဂျင်စီများက တွက်ချက်မည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံအတွင်းရှိ စာရင်းအင်း စနစ်များ၏ အဓိကတာဝန် မဟုတ်ပါ။ ကိစ္စရပ် အများစုတွင် အဆိုပါညွှန်ကိန်းများသည် FAOကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများက တွက်ချက်ထားသည့် ပေါင်းစပ် ညွှန်ကိန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ဤအချက်အလက်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုတွင် အသုံးပြုသော နည်းစနစ်အဖြစ် အလားတူ လုပ်ငန်းများ တွင် အခြားနိုင်ငံများ၌ UNDP က ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းကိုပင်အသုံးပြုပါသည်။ တွေ့ရှိချက်များကို

အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ထုတ်ပြန်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ^၆ အပြင်ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များ၏ အချက်အလက်များနှင့်တိုက်ဆိုင်ကာမှန်ကန်မှု ရှိမရှိကို စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။

SDG ပန်းတိုင် ၁၇ ခုသည် လူမှုစီးပွားရေးနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအများအပြားကို လွှမ်းခြုံမှု ရှိပြီး ယင်းတို့ကို မိုက်ခရိုအဆင့် (ဥပမာ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ပညာရေး) သို့မဟုတ် မက်ခရို အဆင့် (ဥပမာ မညီမျှမှု၊ ရာသီဥတု သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံ) နှစ်မျိုးစလုံး၌ တိုင်းတာ၍ ရနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် SDG ညွှန်ကိန်းများ တွက်ချက်မှုတွင် ဖော်ပြအမျိုးမျိုးမှ အချက်အလက်များ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချို့အချက်အလက်များကို အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်သော်လည်း အခြားအချက် အလက်များမှာ အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ပါ။ ယေဘုယျ ဖော်ပြရလျှင် အမျိုးမျိုးသော ညွှန်ကိန်းများကို မိုက်ခရိုဖော်ပြချက်များ (ဥပမာ - လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များ သို့မဟုတ် လူဦးရေ သန်းခေါင်စာရင်းများ) မှ ရယူ တွက်ချက်နိုင်သလို စီမံအုပ်ချုပ် မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (ဥပမာ - ဝန်ကြီးဌာန အမျိုးမျိုးက စုဆောင်း ထိန်းသိမ်းထားသော အချက်အလက်များ) မှာလည်း ရယူတွက်ချက်နိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မိုက်ခရိုအဆင့် အဓိက သတင်းအချက်အလက် စနစ်များ -

- အိမ်ထောင်စုစားဝတ်နေရေးအခြေအနေဘက်စုံလေ့လာမှုစစ်တမ်း ၂၀၀၄/၀၅ နှင့် ၂၀၁၀/၁၁ ခုနှစ် (IHLCA)
- အိမ်ထောင်စု ဝင်ငွေနှင့် စားသုံးမှုစစ်တမ်း ၂၀၁၂ ခုနှစ် (HIES)
- မြန်မာနိုင်ငံဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့်လူနေမှုအခြေအနေစစ်တမ်း ၂၀၁၄ /၁၅ ခုနှစ် (MPLCS)
- မြန်မာနေထိုင်မှုအခြေအနေစစ်တမ်း၊ ၂၀၁၆/၁၇ ခုနှစ် (MLCS မကြာမီ ဆောင်ရွက်မည့် လေ့လာမှု)
- လူဦးရေနှင့် အိမ်အကြောင်းအရာ သန်းခေါင်စာရင်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်
- လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် (LFS)
- လူဦးရေနှင့် ကျန်းမာရေး အခြေအနေ စစ်တမ်း ၂၀၁၆ ခုနှစ် (DHS)

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ထုတ်ပြန် ထားသော အစီရင်ခံစာ အမျိုးမျိုးကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ စာရင်းအပြည့် အစုံကို ဤအစီရင်ခံစာ၌ တွဲဖက်ပါဝင်သော ဇယားတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

၃. ဆန်းစစ်လေ့လာမှု၏ ပဏာမတွေ့ရှိချက်များ

IAEG-SDG\ SDG ညွှန်ကိန်း နောက်ဆုံးစာရင်းအရ ပန်းတိုင် ၁၇ ခု နှင့် ယင်းတို့နှင့်ဆက်စပ်နေသည့် ရည်မှန်းချက် ၁၆၉ ခုတို့ကို ညွှန်ကိန်း ၂၄၁ ခု ဖြင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာသင့်ပါသည်။ ယင်းတို့ကို အောက်ပါ ဇယား (၁) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပန်းတိုင်များအပေါ်မူတည်၍ အညွှန်းကိန်းအရေအတွက်သည် သိသိ သာသာ ကွာခြားပါသည်။ ကျန်းမာရေး၊ တရားစီရင်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကဏ္ဍများမှ ကဏ္ဍတစ်ခုစီတွင် ညွှန်ကိန်း ၂၀ ကျော်ရှိသော်လည်း၊ စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ညွှန်ကိန်း ၆ ခု နှင့် ရာသီဥတုကဏ္ဍတွင် ၇ ခုသာ ရှိပါသည်။

အထက်တွင်ပါရှိသည့် နည်းစနစ်အခန်း၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း လက်တွေ့၌ တရားဝင်ညွှန်ကိန်းတွင် စာရင်းအင်းညွှန်ကိန်း အများအပြားပါဝင်သည့်အတွက်ကြောင့် ထပ်မံခွဲထုတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။^၇ ထို့ကြောင့် ဤအစီရင်ခံစာ၏ နောက်ပိုင်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုအားလုံးတို့တွင် "ပိုမိုအသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည့်" ညွှန်ကိန်းများအဖြစ် ရည်ညွှန်းဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်သည်။

^၆ အထူးသဖြင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ၂ ခု ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မတ်လနှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလတို့တွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပခဲ့ပြီး၊ အစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များမှ ၁၅၀ ဦးကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

^၇ ခွဲခြားရန်လိုအပ်သောအညွှန်းကိန်းများကို သတ်မှတ်ရာတွင် အဓိကအားဖြင့် ပန်းတိုင် ၃ ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ပါသည် - ပညာရေး၊ ကျား-မရေးရာ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အလုပ်အကိုင် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါပန်းတိုင်များထဲမှ တစ်ဝက်နီးပါးလောက်မှာ ခွဲခြားရန် မလိုအပ်ပါ။

ဇယား(၁) စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များစာရင်း (SDGs)

အမှတ်စဉ်	အတိုကောက်အမည် ^၁	အမည်အပြည့်အစုံ	တရားဝင်ညွှန်ကိန်း	ခွဲခြားပြီးနောက်ညွှန်ကိန်း
၁	ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု	ကမ္ဘာပေါ်ရှိနေရာတိုင်းတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပုံစံအမျိုးမျိုးပပျောက်ရေး	၁၂	၂၁
၂	ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု	ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုအဆုံးသတ်ရေး၊ အစားအစာဖူလုံရေး၊ အာဟာရပြည့်ဝရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေး	၁၃	၁၄
၃	ကျန်းမာရေး	သက်ရွယ်မရွေး လူတိုင်းစေ့ကျန်းမာရေးနှင့်သာယာဝပြောရေး	၂၆	၂၉
၄	ပညာရေး	လူသားအားလုံးအကျိုးဝင်မှုရှိကာ ညီညွတ်မျှတပြီး၊ အရည်အသွေးရှိသည့် ပညာသင်ယူ နိုင်ရေးနှင့် အစဉ်လေ့လာသင်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ရရှိရေး	၁၁	၂၆
၅	ကျား-မရေးရာ	ကျား-မတန်းတူညီမျှမှုရရှိရေးနှင့်အမျိုးသမီးများနှင့်အမျိုးသမီးငယ်များအားလုံး တိုးမြှင့်စေရေး	၁၄	၁၈
၆	သောက်သုံးရေ	လူသားတိုင်း သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေနှင့်မိလ္လာစနစ်ရရှိရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်သော စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်စေရေး	၁၁	၁၁
၇	စွမ်းအင်	လူသားတိုင်းလက်လှမ်းမီမှုရှိသော၊ စိတ်ချရသော၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ခေတ်မီစွမ်းအင် ရရှိရေး	၆	၆
၈	ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်	စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်ထွန်းပြီး အားလုံးအကျိုးဝင်သော ရေရှည်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ လုပ်သား အပြည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး နှင့် အားလုံးအတွက် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိ၍ သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး၊	၁၇	၂၀
၉	အခြေခံ အဆောက်အအုံ	ကြံ့ခိုင်သောအခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ရေး၊ အားလုံးအကျိုးဝင်ပြီး ရေရှည် တည်တံ့သည့် စက်မှုလုပ်ငန်းထူထောင်ရေးနှင့်ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများကိုအားပေးမြှင့်တင်ရေး	၁၂	၁၉
၁၀	မညီမျှမှု	နိုင်ငံတွင်းနှင့်နိုင်ငံများကြား မညီမျှမှုလျော့ချရေး	၁၁	၁၁
၁၁	မြို့ပြ	အားလုံးအကျိုးဝင်သော၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိသော၊ ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော၊ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော မြို့ပြများနှင့် လူနေရပ်ကွက်များ ထူထောင်ရေး	၁၅	၁၅
၁၂	စားသုံးမှု	စဉ်ဆက်မပြတ် စားသုံးမှုနှင့် ထုတ်လုပ်မှု ပုံစံများ ဖြစ်ပေါ်စေရေး	၁၃	၁၄
၁၃	ရာသီဥတု	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ယင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ လျော့ပါးစေရေးအတွက် အရေးကြီး လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရေး	၇	၇
၁၄	သမုဒ္ဒရာများ	စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ပင်လယ်၊ သမုဒ္ဒရာ နှင့် ရေသယံဇာတ များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုရေး	၁၀	၁၀
၁၅	သစ်တော	ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဂေဟစနစ်အား ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့အောင် အသုံးပြု ရေး၊ သစ်တောများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် သဲကန္တာရများ ဖြစ်ထွန်းမှု ပပျောက်စေရေး၊ မြေယာပြုန်းတီးယိုယွင်းပျက်စီးမှု ရပ်တံ့စေရေးနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ပြုန်းတီးမှု ရပ်တံ့စေရေး	၁၄	၁၆
၁၆	တရားစီရင်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး	စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ငြိမ်းချမ်း၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရေး၊ အားလုံးအတွက် တရားမျှတမှု ရရှိစေရေးနှင့် အဆင့်တိုင်း ၌ ထိရောက်မှုရှိသော၊ တာဝန်ယူမှု/တာဝန်ခံမှုရှိသော လူတိုင်းအကျိုးဝင်သော အဖွဲ့အစည်း များ ထူထောင်ရေး	၂၃	၂၃
၁၇	အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ စုစုပေါင်း	အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ ခိုင်မာအားကောင်းစေရေးနှင့် စဉ်ဆက် မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှင်သန် အားကောင်းစေရေး	၂၅	၂၇
			၂၄၁	၂၈၈

အောက်ပါဇယား (၂) သည် SDG စာရင်းအင်းအချက်အလက်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုမှပေါ်ထွက်လာသော အဓိက တွေ့ရှိချက်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ညွှန်ကိန်း ၂၈၈ ခုအနက်မှ တစ်ခုစီကို ဆန်းစစ် ရာတွင် အောက်ပါအမျိုးအစားခွဲခြားမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည် -

၁.အဆင်သင့်ရရှိနိုင်သောညွှန်ကိန်းများ - အဆိုပါညွှန်ကိန်းများကို ကောင်းစွာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်သော၊ တွက်ချက်ထားပြီးဖြစ်သော ညွှန်ကိန်းများအဖြစ် သတ်မှတ် ယူဆပါသည်။ ဥပမာ 'သားဖွားမိခင် သေဆုံးမှုအချိုး' (ညွှန်ကိန်း ၃.၁.၁) သည် တွက်ချက်ပြီးသား ဖြစ်ပြီး CSO ၏နှစ်စဉ် စာရင်းအင်းစာစောင်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သည်။

^၁ ဤအစီရင်ခံစာရေးသားသူမှ သတ်မှတ်ထားသော အတိုကောက်အမည်များသည် အလွယ်တကူရည်ညွှန်း ကိုးကားနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့သည် တရားဝင် သတ်မှတ်ချက်များ မဟုတ်ပါ။

၂.အားစိုက်ထုတ်မှု အနည်းငယ် ပြုလုပ်ပြီးနောက် ရရှိနိုင်သော ညွှန်ကိန်းများ - အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများတွင် တွက်ချက်ရန်လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များကို တွေ့ရှိရပါသည်။သို့သော်အမှန်တကယ်တွက်ချက်မှုမလုပ်ရ သေးပါ။ ဥပမာ]ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ အဆိပ်အတောက် ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သေဆုံးမှု နှုန်း}(အညွှန်းကိန်း ၃.၉.၃)ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ အဆိပ်သင့်စေခြင်းကြောင့်သေဆုံးမှုစုစုပေါင်း အရေအတွက် ကို ရရှိပါသည်။ သို့သော် သေဆုံးမှုနှုန်းကို တွက်ချက်ရန်အလိုငှာ လူဦးရေအချက်အလက်များနှင့် ပေါင်းစပ် ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည် - တွက်ချက်မှုမှာ အတန်အသင့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူပါသည်။

၃.အားစိုက်ထုတ်မှု ပိုမိုပြုလုပ်ပြီးနောက်မှ ရရှိနိုင်သော ညွှန်ကိန်း - ယခင်အမျိုးအစားနှင့် အလား သဏ္ဍာန် တူပါသည်။ အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများကို တွက်ချက်ရန် လိုအပ်သည့် အချက်အလက် များကို လက်ရှိ အချက်အလက် ဖော်ပြချက်များမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် တွက်ချက်ရာတွင် တောင်းဆို မှုများ/လိုအပ်ချက်များ ပိုမိုများပြားလာနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - 'အရေးကြီးသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင် မှုလုပ်ငန်းများ လွှမ်းခြုံမှု' (ညွှန်ကိန်း ၃.၈.၁) ကို အရင်းအမြစ် အမျိုးမျိုးမှ ရရှိသော လက်ရှိ အချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်၍ တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။

၄.နောက်ထပ်အချက်အလက်ကောက်ယူရန်လိုအပ်ခြင်း - ဤအမျိုးအစားတွင်ကျရောက်သော ညွှန်ကိန်းများ အတွက် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် လက်ရှိ သတင်းအချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာမှ မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများကိုတွက်ချက်ရန် အချက်အလက် ကောက်ယူရာတွင် နောက်ထပ်အားထုတ်မှုများ လိုအပ် လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနအား ၎င်းတို့ မြို့နယ်ရုံးများတွင် အသုံး ပြုနေသည့် အချက်အလက်များကို ကောက်ယူစုဆောင်းရန် မေးမြန်းခြင်းဖြင့် 'အခြေခံ သောက်သုံးရေရရှိသည့် စာသင်ကျောင်းများ၏ ရာခိုင်နှုန်း'(အညွှန်းကိန်း၄.က.၁.၀) ကို တွက်ချက် နိုင်ပါသည်။

၅.မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော တိုင်းပြည်များတွင် အသုံးပြုလေ့ပြုထမရှိသော ညွှန်ကိန်း - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကိန်းများ အားလုံးသည် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီတိုင်းအတွက် ဆီလျော်မှုရှိသည် မဟုတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ ကဲ့သို့သော တိုင်းပြည်မျိုးတွင် အချို့သော ညွှန်ကိန်းများသည် ဆီလျော်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ (ဥပမာ- ညွှန်ကိန်း ၅.၃.၂) - 'အသက်အရွယ် အုပ်စုအရ ၁၅ မှ ၄၉ နှစ် အသက်အရွယ်ကြားရှိ လိင်အင်္ဂါဖြတ် တောက်ခြင်းခံရသည့် မိန်းကလေးများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ရာခိုင်နှုန်း'

၆.ရှင်းလင်းမှု မရှိခြင်း - ညွှန်ကိန်းအရေအတွက် အများအပြားသည် ရှင်းလင်းတိကျမှုမရှိပါ။ အဆိုပါကိစ္စရပ် အများစုသည် ယခုအချိန်အထိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာရင်းဇယား ကိန်းဂဏန်းများလည်း မရှိသေးပါ။ ထို့အတွက်ကြောင့် IAEG-SDG ထံမှ နောက်ထပ် လမ်းညွှန်မှု ပေးရန် လိုအပ်ပါသည် (ဥပမာ - ညွှန်ကိန်း ၁.၈.၁ 'အမျိုးသမီးများ ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် ထိခိုက်ခံစားရလွယ်သူ အုပ်စုများအတွက် ညီမျှမှုမရှိသည့် အစိုးရ၏ ထပ်တလဲလဲ ငွေကြေး အရင်းအနှီး အသုံးပြုမှု၏ အချိုးအစား')

၉. နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ဝတ္တရား -နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက တွက်ချက်သည့် ညွှန်ကိန်းဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားစာရင်းအင်းစနစ်၏အဓိကတာဝန် မဟုတ်ပါ။^၉ ကိစ္စရပ် အများစုတွင် အဆိုပါ ညွှန်ကိန်း၏ တွက်ချက်မှုကို ၎င်းတို့၏ ပုံမှန် လုပ်ငန်းစဉ်များထဲမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဥပမာ - ညွှန်ကိန်း ၁၄.၄.၁ 'ဇီဝဗေဒနည်းအရ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော အဆင့်အတွင်း ငါးမျိုးများ စုစည်းတည်ရှိမှု အချိုးအစား' - ဤညွှန်ကိန်းကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှစ၍ FAO မှ ပုံမှန် စောင့်ကြည့် လေ့လာခဲ့ပါသည်။

^၉ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန် 'အမျိုးအစားအတွင်းရှိ ညွှန်ကိန်း အစုများကို နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများက တွက်ချက်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းသို့ တွက်ချက်မှုသည် နိုင်ငံတွင်း ထုတ်လုပ်ထားသော စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ ပေါ်တွင် မှီခိုအားထား ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းညွှန်ကိန်းများကို ၉၉ ဟု အမျိုးအစား သတ်မှတ်မည်လား သို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွင်း စုစည်းထားသည့် အချက်အလက် ၁ မှ ၄ ကြား ထားရှိမည်လား ဆိုသည့်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ရန် ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ဂရုတစိုက် သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် အကြောင်းရင်း အမျိုးမျိုးပေါ် အခြေခံ၍ ၉၉ အဖြစ် အမျိုးအစား သတ်မှတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းအရင်းများထဲမှ တစ်ခုမှာ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တွက်ချက်မှုများအတွက် လိုအပ်သော တိကျသည့် အချက်အလက်များကို အစဉ်အမြဲ ဖော်ပြလေ့မရှိဖူးသည့် အကြောင်းအရင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ ဖော်ပြချက်များမှ ဆီလျော်မှုရှိသော အချက်အလက်များ စုဆောင်း ခြင်းအတွက် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်မှာ မလွဲမသွေ ဖြစ်ပြီး ညွှန်ကိန်းတစ်ခုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား စာရင်းအင်းစနစ် အပေါ်တွင် မည်သည့်အကျိုး သက်ရောက်မှုများ တိတိကျကျ ရှိနိုင်သည်ကို ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၉၉} အမျိုးအစား ခွဲခြားမှုကို လတ်တလော အချိန်အတွက် အသုံးပြုရန် အမျိုးသား စာရင်းအင်းစနစ် ရှုထောင့်မှနေ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ညွှန်ကိန်း ၄၄ ခုသာ အဆင်သင့် ရရှိနိုင်သော်လည်း နောက်ထပ် ၇၈ ခုကို အလွယ်တကူ တွက်ချက် ရယူနိုင်ပါသည်။ လိုအပ်သောအချက်အလက်ကြမ်းများ အပြည့်အဝ ရရှိနိုင်လျှင် သီတင်းတစ်ပတ်ပင် မကြာသော အချိန်ကာလအတွင်း ညွှန်ကိန်း ၁၉ ခုကို ထပ်မံ တွက်ချက်နိုင်မည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။ ပိုမို၍ ကြီးမားသည့် ကိစ္စရပ်တစ်ခုမှာ စတုတ္ထအမျိုးအစားနှင့် ပတ်သက်ပါသည်။ ယင်းတွင် ညွှန်ကိန်း ၅၃ ခုပါဝင်ပြီး ယင်းတို့အတွက် အချက်အလက်အသစ်များ ကောက်ယူစုဆောင်းမှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပညာရေး ကဏ္ဍသည် စတုတ္ထအမျိုးအစားအတွင်းရှိကာ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ညွှန်ကိန်း အရေအတွက် (၁၂)ခုရှိပါသည်။ သို့သော် ယင်းတို့ထဲမှ အများစု (ညွှန်ကိန်း ၄.က.၁.က မှ ၄.က.၁ဆ) ကို အလားတူ အချက်အလက် ကောက်ယူမှုဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုမျိုးဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ 'တရားစီရင်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး' ပန်းတိုင်သည်လည်း နောက်ထပ် အချက်အလက် ကောက်ယူမှုများစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

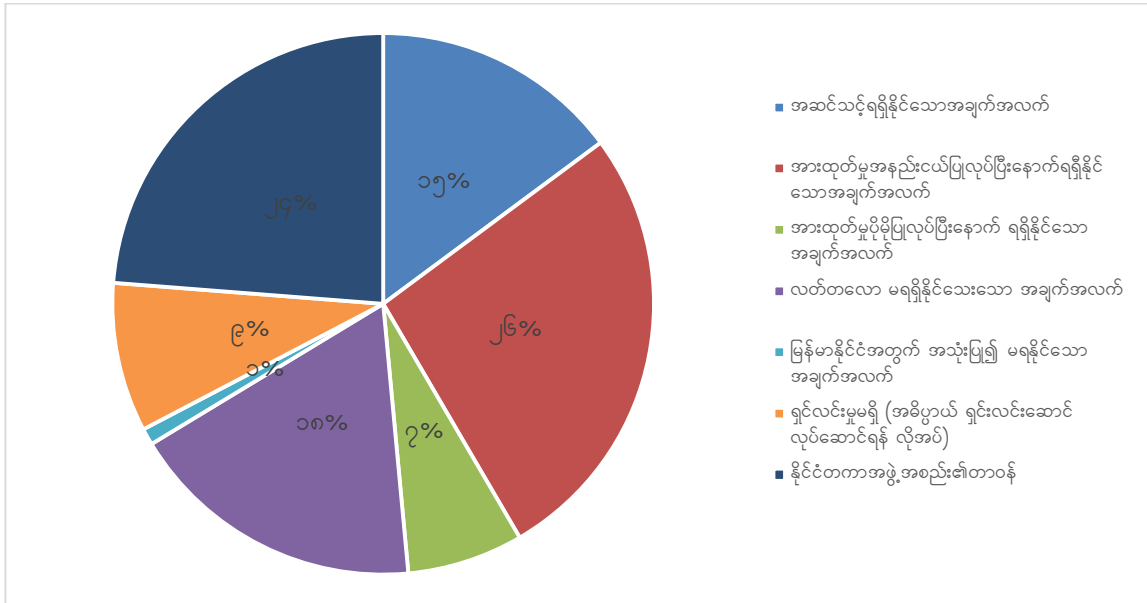
ဤအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုအမြင်သည် မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား စာရင်းအင်းစနစ်၏ အမြင် ရှုထောင့်မှ ဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားဖြစ်သည့် ညွှန်ကိန်း များနှင့်ပတ်သက်၍ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ထပ်မံ၍ အသေးစိတ် မဖော်ပြတော့ပါ။ (ယင်းတို့မှာ ရရှိနိုင်သည်များ ရှိသလို မရရှိနိုင်သေးသည်များလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။) ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရ ဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ တွက်ချက်ရမည့် ညွှန်ကိန်းများကိုသာ အထူးအလေးပေး ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၂) ပန်းတိုင်အလိုက် ညွှန်ကိန်းများ အခြေအနေ အကျဉ်းချုပ်

	အဆင့်သင့် ရရှိနိုင်ခြင်း	အနည်းငယ် အားထုတ်မှု ပြုပြီး ရရှိနိုင်မှု	ပိုမိုအား ထုတ်မှု ပြုပြီး ရရှိနိုင်မှု	ထပ်ဆောင်း အချက် အလက် စုဆောင်းမှု လိုအပ်ခြင်း	မြန်မာ နိုင်ငံ အတွက် အသုံးပြု၍ မရနိုင်	ရှင်းလင်းမှု မရှိခြင်း	နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်
ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု	၂	၁၄	၀	၁	၀	၄	၁
ငတ်မွတ်မှု	၀	၅	၀	၄	၀	၂	၄
ကျန်းမာရေး	၆	၁၂	၈	၂	၀	၀	၁
ပညာရေး	၀	၁၁	၁	၁၂	၀	၁	၁
ကျား-မရေးရာ	၂	၇	၁	၄	၁	၀	၃
သောက်သုံးရေ	၄	၁	၂	၁	၀	၀	၃
စွမ်းအင်	၀	၂	၀	၀	၀	၁	၃
ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် အလုပ်အကိုင်	၈	၅	၀	၂	၀	၀	၄
အခြေခံ အဆောက်အဦ	၇	၅	၃	၄	၀	၀	၁
မညီမျှမှု	၁	၂	၁	၂	၀	၁	၄
မြို့ပြ	၂	၄	၁	၄	၀	၁	၃
စားသုံးမှု	၀	၀	၁	၃	၀	၂	၈
ရာသီဥတု	၁	၁	၀	၁	၀	၃	၁
သမုဒ္ဒရာများ	၀	၀	၁	၄	၀	၁	၄
သစ်တောများ	၁	၄	၀	၃	၀	၁	၇
တရားစီရင်ရေး နှင့် လုံခြုံရေး	၆	၃	၀	၅	၀	၂	၆
အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ	၄	၂	၀	၁	၀	၆	၁၄
စုစုပေါင်း	၄၄	၇၈	၁၉	၅၃	၁	၂၅	၆၈
စုစုပေါင်း(%)	၁၅.၃	၂၇.၁	၆.၆	၁၈.၄	၀.၃	၈.၇	၂၃.၆

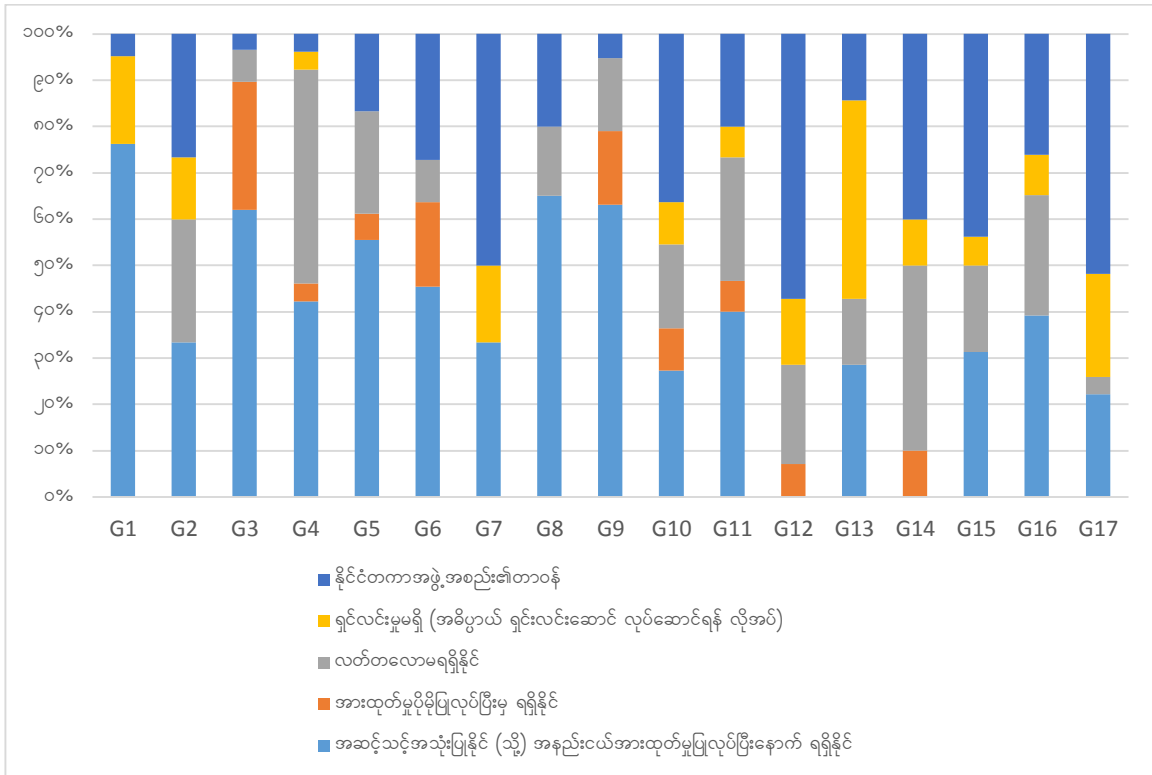
အောက်ပါ ပုံ ၁ တွင် ဇယား (၂)မှ တွေ့ရှိချက်များကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြထားပြီး လက်ရှိ အချက်အလက် ရင်းမြစ်များကို အခြေခံ၍ အားထုတ်မှုအနည်းငယ်ဖြင့် တွက်ချက်ရယူနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်း အရေအတွက် အများအပြားကို အလေးထား ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ (၁) ညွှန်ကိန်းများ အားလုံး၏ အခြေအနေ (%)

ပုံ(၂)တွင် ပန်းတိုင်အလိုက် ညွှန်ကိန်းများ၏ အခြေအနေကို တင်ပြထားပါသည်။ 'လတ်တလော မရရှိနိုင်မှု' ဆိုသည့် အမျိုးအစားကို အထူးအလေးထားကြည့်သည့်အခါ ပန်းတိုင် ၄ (ပညာရေး) နှင့် ပန်းတိုင် ၁၄ (သမုဒ္ဒရာများ) တို့သည် ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် သိသာထင်ရှားမှု ရှိနေပါသည်။

ပုံ (၂) SDG ပန်းတိုင်အလိုက် ညွှန်ကိန်းများ၏ အခြေအနေ(%)

၄. နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်တင်ပြချက်များနှင့် အဆိုပြု ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ

SDG စာရင်းအင်းအချက်အလက် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစာရင်းအင်းစနစ်သည် SDG ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်မှု ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အချို့လုပ်ငန်းများ၌ ရှေ့သို့ ရောက်ရှိနေသည်ကို ဖော်ပြနေပါသည်။ SDG ညွှန်ကိန်းများထဲမှ ၄၄ ခုသာလျှင် လတ်တလောအချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အဆင့်၌ ထုတ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် သတင်းကောင်းတစ်ခုမှာ ညွှန်ကိန်းများစွာတို့ကို အားထုတ်မှုအနည်းငယ် ပြုရုံမျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ နောက်ထပ် အချက်အလက် ကောက်ယူစရာ မလိုဘဲဖြင့်လည်းကောင်း လက်ရှိ စာရင်းအင်း အချက်အလက် များမှ တွက်ယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သုံးသပ်တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် ရှင်းလင်းတိကျစွာ သတ်မှတ်ရခြင်း မရှိသေးသော၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အသုံးပြု၍ မရနိုင်သော သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ တာဝန်ဖြစ်သော ညွှန်ကိန်းများကို မတွက်ချက်ဘဲ လျစ်လျူရှု ထားနိုင်ပါသည်။ ကျန်ရှိသော ညွှန်ကိန်းများ အတွက်မူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက် စနစ်အတွင်း လက်ရှိစာရင်းအင်း အရင်းအမြစ်များမှ နေ၍ ၇၃ % (အညွှန်းကိန်း ၁၉၄ ခုအနက်မှ ၁၄၁ ခု) လွှမ်းခြုံရရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်ကျစရိတ်များသော ထပ်ဆောင်းအချက်အလက် ကောက်ယူမှု ပြုလုပ်စရာမလိုဘဲ ရရှိနိုင်သော အချက်အလက်များကိုသာ အပြည့်အဝထည့်သွင်း အသုံးပြု နိုင်ပါသည်။ ဤအခြေအနေသည် ညွှန်ကိန်းများကိုစောင့်ကြည့် လေ့လာမှုစတင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ထိုက်သင့်သော အခြေအနေတစ်ခုတွင် ရှိနေသည် ဆိုသည်ကို ဖော်ပြနေပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော တွက်ချက်မှုများကို များမကြာမီ စတင်လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ SDG များ၏ စာရင်းအင်း အချက်အလက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအတွက် ဆက် လက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ကို အကြံပြုပါသည် -

- SDG ညွှန်ကိန်းများ၏ အစိတ်အပိုင်း တော်တော်များများသည် အဆင့်မြင့်ပေါင်းစပ် အချက်အလက်/အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ နည်းပါးနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ IAEG-SDG ကို တစ်နှစ်အတွင်း ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤဆန်းစစ်လေ့လာချက်မှ တွေ့ရှိချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ တိုးတက်လာမှုများနှင့် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများကို CSO က ဆက်လက် စောင့်ကြည့်လေ့လာသင့်ပါသည်။
- SDG ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအတွက် တာဝန်ရှိသော ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းမှာ CSO ဖြစ်ပြီး SDG အညွှန်ကိန်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များမှာ ဝန်ကြီးဌာန အမျိုးမျိုးမှ ထွက်ပေါ်လာမည်ဆိုသည်ကို ဖော်ပြစရာပင် မလိုပါ။ သို့သော် ယင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်ရန်နှင့် အရည်အသွေး အာမခံချက်ပေးရာတွင် တာဝန်ရှိသူသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တည်းသာ ဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်မှာ အရေးကြီးပါသည်။ SDG ညွှန်ကိန်းများ တိုင်းတာရေး အတွက် တာဝန်ရှိသော ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းများသည် အမျိုးသား စာရင်းအင်း အဖွဲ့အစည်းများ (CSO များသာ) ဖြစ်သင့်ကြောင်း IAEG-SDG အဖွဲ့က ထောက်ခံအကြံပြုပါသည်။
- SDG ညွှန်ကိန်းများကို အများအားဖြင့် SDG ပန်းတိုင်များအလိုက် အုပ်စုဖွဲ့ပါသည်။ သို့သော် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကဏ္ဍတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ရမည့် ညွှန်ကိန်းအစု များကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ SDG များ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် လက်တွေ့ကျသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ညွှန်ကိန်းများအား လက်ရှိ NSDS အစု အဖွဲ့များအတိုင်း ပြန်လည် အုပ်စုဖွဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။^{၁၀} ထို့နောက် အစုအဖွဲ့ တစ်ခုချင်းစီ မှ ၎င်းတို့အား တာဝန်ပေးထားသော SDG ညွှန်ကိန်းများအတွက် စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုကို ကြီးကြပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ SDG ညွှန်ကိန်းများကို NSDS အစုအဖွဲ့များ အတွင်းသို့ နေရာချထား ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြံပြုချက်တစ်ခုကို တွဲဖက် ဖော်ပြထားသော ဇယားကွက်ထဲတွင် တင်ပြထားပါသည်။
- အဆင်သင့် ရရှိနိုင်သော ညွှန်ကိန်းများအတွက်ကြည့်လျှင်အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများအား ထုတ်ပြန်သော အမျိုးသားအဆင့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အချက်အလက်များသည် SDG အတွက် ဆီလျော်မှုရှိခြင်းကို သတိပြုသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လာမည့်နှစ်များအတွင်း အဆိုပါ ညွှန်ကိန်းများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆီလျော်မှုရှိသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- နောင်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် စစ်တမ်းများ (ဥပမာ - မြန်မာနိုင်ငံ လူနေမှုအခြေအနေ စစ်တမ်း၊ လုပ်သားအင်အား စစ်တမ်း စသည်ဖြင့်) တို့သည် SDG ညွှန်ကိန်းများကို သိရှိနားလည်မှုရှိခြင်းကို သေချာအောင် ပြုလုပ်ပါ။ အထူးသဖြင့် နောက်ထပ် အချက်အလက် ကောက်ယူရန် လိုအပ်သည့် ညွှန်ကိန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဖြစ်နိုင်သည့် နေရာတိုင်း၌ SDG နှင့် ဆက်စပ်နေသော မေးခွန်းများကို ထည့်သွင်းမေးမြန်း ကောက်ယူမှု ပြုလုပ်ပါသည်။
- SDG ညွှန်ကိန်းများ တွက်ချက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် CSO တို့အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လက်ရှိစာရင်းအင်း အချက်အလက် ရင်းမြစ်များမှ အခြေခံ၍ တွက်ချက်နိုင်သည့် လစ်လပ်နေသော အချက်အလက် များကို အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။
- လက်ရှိအချိန်တွင် အချက်အလက်မရရှိနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ် အချက်အလက်များ ကောက်ယူရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ဂရုတစိုက် ဆန်းစစ် လေ့လာ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ SDG ရည်မှန်းချက်များသည် ဦးစားပေးအဆင့်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်

^{၁၀} လတ်တလောအချိန်တွင် NSDS အစုအဖွဲ့ ၈ ခုမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် - တစ်မျိုးသားလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသား စာရင်း၊ စစ်တမ်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ လူမှုရေးနှင့် ဖွားသော စာရင်းအင်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းများ၊ စွမ်းအင် စာရင်းအင်းများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းများ နှင့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍ စာရင်းအင်းများ။

လိုအပ်သည်ဆိုသည်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နားလည် လက်ခံထားကြပါသည်။ ယင်းအချက်ကို SDG ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင်လည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

- IAEG-SDG အဖွဲ့သည် နိုင်ငံများအား ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ၊ ညွှန်ကိန်းများနှင့် ကိုက်ညီသည့် နိုင်ငံများအတွက် ရည်မှန်းချက်များနှင့် ညွှန်ကိန်းများပံ့ပိုးပေးရန် တိုက်တွန်းထား ပါသည်။ အဆိုပါ ထပ်မံဖြည့်စွက်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်များ နှင့် သို့မဟုတ် ညွှန်ကိန်းများသည် နိုင်ငံအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အထူးကိစ္စရပ်များ သို့မဟုတ် ဦးစားပေးများအပေါ် အခြေပြုသင့်ပါသည်။ အကယ်၍ အစိုးရအတွက် အသုံးဝင်သည်ဟု စဉ်းစားပါက ထိုထပ်မံဖြည့်စွက် ထားသည့် ညွှန်ကိန်းများ အတွက် ကောင်းစွာဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
- ပထမဦးစွာ စဉ်ဆက်မပြတ် ညွှန်ကိန်းများအစီရင်ခံစာအား ညွှန်ကိန်းများအားလုံးအတွက် လတ်တလောတွင် ရရှိနိုင်သည့် အခြေခံအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် ကိန်းဂဏန်းများဖြင့် ထုတ်ပြန်သင့်ပါသည်။ ရှိနှင့်ပြီးသော စာရင်းအချက်အလက်များအပေါ်မှ တွက်ချက်သည့် အမျိုးအစား အားလုံးအား အချိန်မီ ရရှိနိုင်ရန်နှင့် တတ်နိုင်သမျှ ညွှန်ကိန်းစုံစုံလင်လင် ပါဝင်စေရန် အလို့ငှာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သင့်ပါသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ကွဲပြားခြားနားသော ညွှန်ကိန်းများအား ၂၀၁၆ ခုနှစ်၌အသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းအတိုင်း ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် တူညီသော နည်းလမ်းဖြင့် တွက်ချက်နိုင်ရန် ညွှန်ကိန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် တွက်ချက်မှု နည်းလမ်း လမ်းညွှန်ချက်များ(ပူးတွဲ သို့မဟုတ် နောက်ဆက်တွဲ ထုတ်ဝေမှု) ပါဝင်သင့်ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တွက်ချက်မှု နည်းလမ်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း တတ်နိုင်သမျှ တူညီမှုရှိစေရမည့် အပြင် နိုင်ငံ၏သီးခြား လက္ခဏာရပ်များနှင့်လည်း လျော်ညီမှုရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ စဉ်ဆက်မပြတ် ညွှန်ကိန်းများ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းသည် အဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သကဲ့သို့ ပုံနှိပ် ထုတ်ပြန်မှုကိုလည်း လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း ပထမဦးစွာ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- စဉ်ဆက်မပြတ်ညွှန်ကိန်းများအား လွယ်ကူစွာရယူအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် သီးသန့် အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှု အဖြစ်ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့၌ရှိနှင့်ပြီးသားဖြစ်သည့် MMSIS website (www.mmsis.gov.mm) တွင် ရရှိနိုင် သော ညွှန်ကိန်းများကို သီးသန့်နေရာတစ်ခုခွဲခြား၍ ဖော်ပြခြင်းမျိုး ပြုလုပ်သင့် ပါသည်။